

Byggeriets nøgletal

Analyse 2016

Startups og iværksætter

Hvor høj grad af iværksætteri og opstart af nye virksomheder i er der i den danske byggebranche sammenlignet med andre brancher? Hvordan klarer startup virksomheder sig efterfølgende? Og hvordan ser det ud med jobskabelsen inden for byggeriet?

Dette er belyst på baggrund af tal fra Eurostat om nystartede virksomheder i udvalgte delbrancher i byggeriet. Blandt andet er der set på, hvor stor en andel startups udgør af det samlede antal aktive virksomheder i byggebranchen. Derudover er der set på, hvor mange af de nystartede virksomheder, der fortsat er aktive efter tre år og hvilke delbrancher i byggeriet, der har den største jobskabelse.

Tallene er hentet i juni-juli 2015 og dækker perioden 2008-2013.

Mange nye virksomheder i byggeriet

Byggeriet er kendetegnet ved stor iværksættertrang. Ser man på 'fødselsraten' (dvs. andelen af startups ift. aktive* virksomheder) er den langt højere inden for byggeriet end inden for industrien og transportbranchen [jf. figur 1].

Relativt set er der flest nystartede virksomheder blandt ingeniørerne, mens tallet er lavest for udførende virksomheder (dvs. håndværkere og entreprenører). Dét er dog stadig højere end tallet for både industrien og transportbranchen.

Flest startups blandt udførende virksomheder

Som branche består byggeriet overvejende af udførende virksomheder. Antallet af nystartede, udførende virksomheder er derfor også størst målt i absolutte tal. I 2012 blev der således etableret 3.078 nye håndværker- eller entreprenørvirksomheder i Danmark mod 'kun' 606 nye ingeniørvirksomheder [Kilde: Eurostat].

Kombinationen af en høj iværksætterrate og de mange virksomheder inden for byggeriet bevirker, at byggeriet samlet set står bag en væsentlig del af alle de virksomheder, der startes i Danmark.

Begrænset jobvækst trods høj grad af iværksætteri

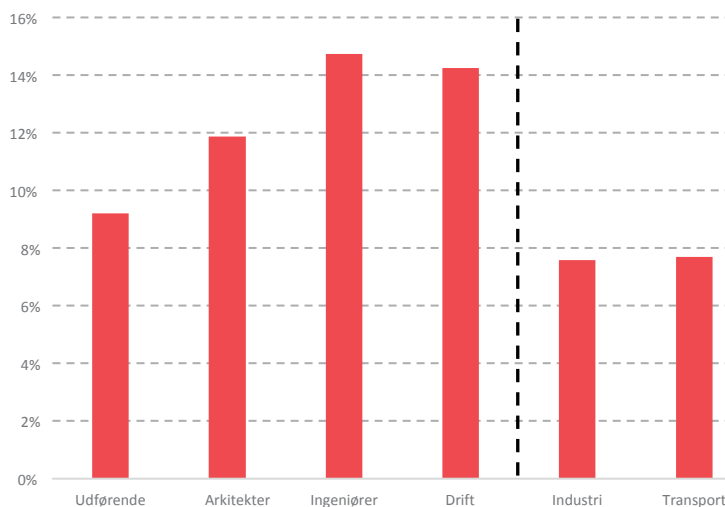
På trods af at der er en høj grad af iværksætteri i byggeriet, kniber det med at skabe jobs i de nye virksomheder. Ser man på virksomheder startet i 2009, som stadig var aktive i 2012, har virksomheder i byggeriet i gennemsnit fået mellem 0,3 og 0,7 flere medarbejdere over den treårige periode. Færrest jobs har arkitekterne skabt, dernæst følger ingeniørerne, mens de udførende og driftsvirksomhederne har haft den største jobskabelse. Til sammenligning har industrien og transportbranchen haft en jobvækst på hhv. 1 og 1,1 medarbejdere i samme periode [jf. tabel 2].

At startups inden for byggeriet har en lavere jobvækst end startups i andre brancher er med til at fastholde en erhvervsstruktur i byggebranchen, hvor de små virksomheder udgør en forholdsvis stor del af det samlede antal virksomheder.

Mange virksomheder lukker – også sammenlignet med nabolande

Byggeriet er en branche, hvor virksomheder "kommer og går". Fra 2008 til 2012 lukkede således over halvdelen af de udførende samt arkitekt- og ingeniørvirksomheder i Danmark [jf. figur 2, 3 og 4].

Figur 1 - Gns. 'fødselsrater' (startups ift. aktive* virksomheder, 2009-2013)

Kilde: Smith Innovation pba. Eurostat

* En virksomhed betegnes som aktiv, hvis den beskæftiger medarbejdere og/eller har omsætning i løbet af et kalenderår

Tabel 1 - Aktive virksomheder for udvalgte brancher i 2013

Udførende	Arkitekter	Ingeniører	Drift	Industri	Transport
30.705	1.840	4.044	9.198	15.060	11.243

Kilde: Smith Innovation pba. Eurostat

Tabel 2 - Udvikling i gns. antal medarbejdere for en virksomhed, der er startet i 2009 og stadig er aktiv i 2012

	Gns. antal medarbejdere i 2009	Gns. antal medarbejdere i 2012	3-årig jobskabelse (antal medarbejdere)
Udførende	1,0	1,8	0,7
Arkitekter	0,9	1,2	0,3
Ingeniører	0,8	1,3	0,5
Drift	1,1	1,8	0,7
Industri	1,0	2,0	1,0
Transport	1,1	2,2	1,1

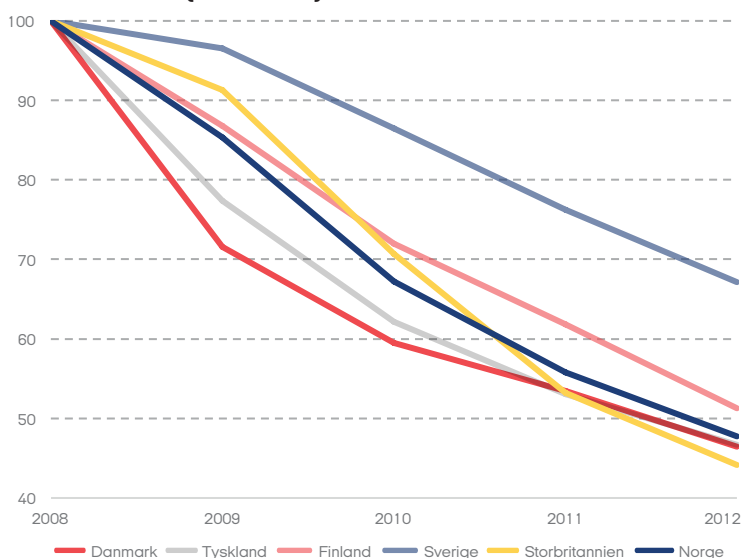
Kilde: Smith Innovation pba. Eurostat
Bemærk: Afrundede tal

Danmark ligger dermed lavt sammenlignet med udvalgte nordiske og europæiske nabolande. Især frafaldet inden for virksomhedernes første leveår er markant i den danske byggebranche, hvor 30-40 % af virksomhederne forsvinder [jf. figur 2,3 og 4].

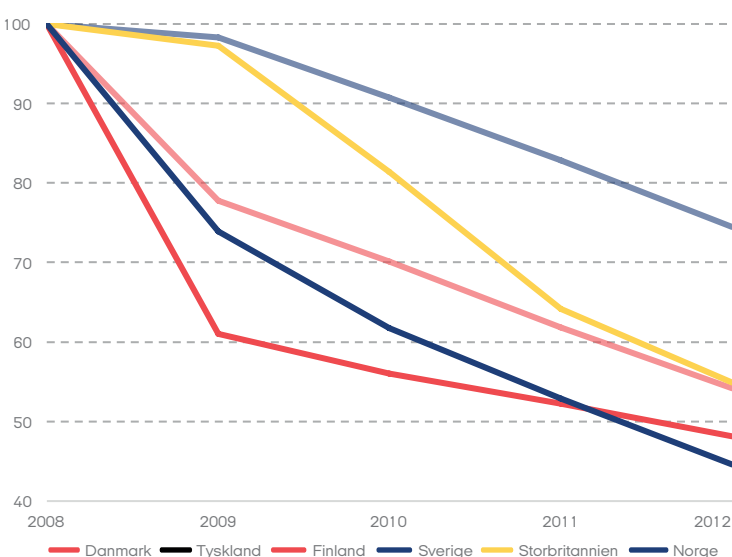
Ud af de 30-40 % går det hårdest ud over arkitekterne og ingeniørerne [jf. figur 3 og 4]. Dette kan muligvis være en følge af, at rådgiverne var de første til at opleve effekten af finanskrisen.

Den største forskel i frafaldet af virksomheder blandt de undersøgte lande er mellem Danmark og Sverige. Ser man på andelen af tilbageværende virksomheder blandt de udførende, arkitekter og ingeniører, er der allerede efter 1-2 år det samme eller et endnu lavere antal overlevende virksomheder tilbage i Danmark ift. det antal, der er tilbage i Sverige ved periodens udgang i 2012 [jf. figur 2, 3 og 4]. Dette kan blandt andet skyldes forskelle i, hvor hårdt finanskrisen satte ind i den opgjorte periode.

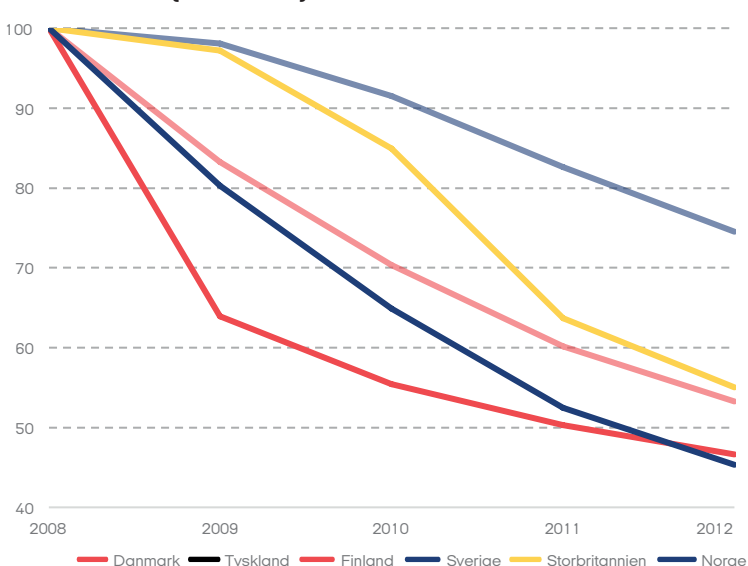
Figur 2 - Indeks over tilbageværende udførende virksomheder startet i 2008 (2008=100)

Figur 3 - Indeks over tilbageværende arkitektvirksomheder startet i 2008 (2008=100)

Figur 4 - Indeks over tilbageværende ingeniørvirksomheder startet i 2008 (2008=100)

Kilde for figur 2,3 og 4: Smith Innovation pba. Eurostat

Opsamling

Byggebranchen er i sammenligning med øvrige brancher kendetegnet ved, at der startes mange nye virksomheder. Byggeriet yder derfor samlet set et væsentligt bidrag til den kvantitative skabelse af nye virksomheder i Danmark.

Mange af byggeriets virksomheder forsvinder dog igen, og jobvæksten er begrænset i de virksomheder, der overlever. Navnlige danske ingeniør- og arkitektvirksomheder er udsatte. Byggeriets iværksætterpotentiale omsættes dermed kun i begrænset omfang til øget beskæftigelse og fremkomsten af store virksomheder.

Det kan med andre ord være risikobetonet at være en nystartet virksomhed i byggeriet, og den store fremkomst af nye virksomheder kombineret med den begrænsede "overlevelsesgrad" kan gøre det svært at opbygge større og mere specialiserede virksomheder samt at opbygge langvarige og tillidsbaserede virksomheds- og kunde-relationer.

Derfor er spørgsmålet også, om det snarere er 'fuldføreri' og skalering end startups og iværksætteri, der mangler i dansk byggeri?